

Η Πινακίδα Ιχνογραφίας του 3ου Βαθμού – Emulation

Θνητότητα, Πιστότητα και το Νόημα μιας Ζωής Καλά Οικοδομημένης

***Ακατέργαστος Άνθρωπος → Αυτοκυριαρχία → Γνώση → Σοφία → Υπηρεσία
→ Παρακαταθήκη***

Εκπαιδευτικό και φιλοσοφικό κείμενο για παρουσίαση και μελέτη

Σκοπός της Διάλεξης

Η τρίτη διάλεξη φέρνει τον Τέκτονα αντιμέτωπο με τη θνητότητα, όχι για να δημιουργήσει φόβο αλλά για να καθαρίσει τις προτεραιότητες. Η ιδέα της απώλειας, της πιστότητας, της έγερσης και της παρακαταθήκης μετατρέπει τον θάνατο σε σχολείο ζωής.

Εισαγωγή – Η θνητότητα ως δάσκαλος

Σεβαστέ Διδάσκαλε, Αδελφοί,

Ο Πρώτος Βαθμός μας έφερε μπροστά στον εαυτό μας. Ο Δεύτερος μπροστά στη γνώση. Ο Τρίτος μας φέρνει μπροστά στην πραγματικότητα από την οποία κανένας άνθρωπος δεν εξαιρείται: τη θνητότητα.

Η παρουσία του φερέτρου δεν είναι νοσηρή. Είναι θεραπευτική. Η συνείδηση του τέλους μειώνει τη δύναμη της ματαιοδοξίας και επαναφέρει την αξία του χρόνου.

Το Φέρετρο

Το φέρετρο λέει την αλήθεια χωρίς κολακεία: ο χρόνος μας είναι πεπερασμένος. Όταν αυτή η γνώση γίνει βιωμένη συνείδηση, οι προτεραιότητες αλλάζουν. Μικρές διαφωνίες χάνουν το μέγεθός τους. Αναβολές γίνονται επικίνδυνες. Οι ευκαιρίες να αγαπήσουμε, να συγχωρήσουμε, να διδάξουμε και να υπηρετήσουμε δεν είναι ανεξάντλητες.

Η ερώτηση του φερέτρου είναι: αν ο χρόνος είναι περιορισμένος, τι αξίζει να τον λάβει;

Ανατολή και Δύση

Η κατεύθυνση Ανατολής-Δύσης αντιπαραθέτει δύση και ανατολή, τέλος και νέο Φως. Η Πινακίδα δεν αφήνει το σκοτάδι να έχει τον τελευταίο συμβολικό λόγο.

Ο ώριμος Τέκτων μαθαίνει να θυμάται την Ανατολή ακόμη όταν βρίσκεται στη Δύση: να διατηρεί προσανατολισμό προς το Φως μέσα στην απώλεια.

Το Κρανίο και τα Οστά

Το κρανίο είναι ο μεγάλος εξισωτής. Δεν αποκαλύπτει αξίωμα, πλούτο, κοινωνική θέση ή τίτλο. Η θνητότητα αφαιρεί τις εξωτερικές διαφορές και ζητά να ορίσουμε την ταυτότητά μας βαθύτερα.

Τι μένει όταν κανείς δεν εντυπωσιάζεται πλέον από τον τίτλο μας; Ο χαρακτήρας, η μνήμη των πράξεων, η επίδραση που αφήσαμε.

Η Ακακία

Η ακακία υψώνεται πάνω από την εικόνα της θνητότητας και γι' αυτό αποκτά δύναμη ως σύμβολο μνήμης, συνέχειας, πιστότητας και ζωής που υπερβαίνει το άμεσο σώμα.

Ο άνθρωπος επιβιώνει μέσα σε εκείνους που δίδαξε, στα παιδιά που μεγάλωσε, στους Αδελφούς που ενίσχυσε, στους θεσμούς που παρέδωσε ισχυρότερους. Η ακακία μετατρέπει τη θνητότητα σε ευθύνη.

Skirret, Pencil και Compasses

Το Skirret χαράζει κατεύθυνση. Ο ώριμος άνθρωπος χρειάζεται γραμμή πορείας, αλλιώς κάθε περισπασμός μετατρέπεται σε προορισμό.

Το Pencil θυμίζει ότι κάθε ημέρα γράφει κάτι πάνω στη ζωή μας. Οι λέξεις και οι πράξεις αφήνουν ίχνη. Η μελλοντική μας βιογραφία γράφεται τώρα.

Ο Διαβήτης επιστρέφει ως σύμβολο εσωτερικής διακυβέρνησης. Ο Διδάσκαλος πρέπει να χρειάζεται λιγότερη εξωτερική επιτήρηση, επειδή η συνείδηση έχει γίνει ο ίδιος ο φύλακας των ορίων του.

Όταν τα εργαλεία παύουν να οικοδομούν

Στην παραδοσιακή ιστορία εργαλεία οικοδομής μπορούν να μετατραπούν σε μέσα καταστροφής. Αυτό διδάσκει ότι κανένα εργαλείο δεν εγγυάται τη σωστή χρήση του.

Η γνώση μπορεί να μορφώσει ή να εξαπατήσει. Η εξουσία να υπηρετήσει ή να καταπιέσει. Ο νόμος να προστατεύσει ή να καλύψει αδικία. Ο λόγος να συμφιλιώσει ή να καταστρέψει. Το ηθικό περιεχόμενο δεν βρίσκεται στο εργαλείο αλλά στον άνθρωπο που το κρατά.

Ο Γνώμονας του Διδασκάλου

Η ευθύτητα δοκιμάζεται πλέον υπό πίεση. Είναι εύκολο να είμαστε έντιμοι όταν η εντιμότητα δεν κοστίζει τίποτε. Η αλήθεια αποκαλύπτεται όταν η ακεραιότητα κοστίζει χρήμα, επιρροή, άνεση ή προαγωγή.

Ο Τρίτος Βαθμός ζητά από κάθε άνθρωπο να γνωρίζει τι δεν πωλείται από μέσα του.

Ο Τεκτονικός κώδικας και η σταδιακή κατανόηση

Η κρυπτογραφημένη ή συμβολική γραφή θυμίζει ότι ορισμένες αλήθειες δεν παραδίδονται αμέσως. Χρειάζονται προσπάθεια, εμπειρία και ωριμότητα.

Ο σύγχρονος άνθρωπος έχει άμεση πρόσβαση σε πληροφορίες. Η σοφία, όμως, παραμένει αργή. Κάποια σύμβολα αλλάζουν νόημα καθώς αλλάζει ο άνθρωπος που τα κοιτά.

Το όνομα και η συμπύκνωση μιας ζωής

Ένα όνομα πάνω σε φέρετρο συμπυκνώνει ολόκληρη ζωή σε λίγες λέξεις. Αυτό οδηγεί στην ερώτηση: ποια φράση θα ήθελα να είναι αληθινή για μένα; «Ήταν σημαντικός» ή «ήταν έντιμος, πιστός, χρήσιμος και αξιόπιστος»;

Το επιτύμβιο δεν γράφεται μετά τον θάνατο. Γράφεται καθημερινά με πράξεις.

Οι επαναλαμβανόμενες πεντάδες και η πολυσημία του συμβόλου

Ορισμένα στοιχεία της Πινακίδας δέχονται περισσότερες από μία παραδοσιακές ερμηνείες. Αυτό είναι διδακτικό από μόνο του. Το σύμβολο δεν είναι εξίσωση με μοναδική λύση.

Ο ίδιος άνθρωπος μπορεί να δει ένα σύμβολο διαφορετικά στα τριάντα και διαφορετικά στα εξήντα. Δεν άλλαξε το σύμβολο· άλλαξε το βάθος της εμπειρίας του ανθρώπου.

Ο Ναός μέσα στο φέρετρο – Το έργο είναι μεγαλύτερο από τον εργάτη

Η αρχιτεκτονική εικόνα που συνεχίζεται μέσα στο σύμβολο της θνητότητας δηλώνει ότι ο Ναός συνεχίζεται όταν ο εργάτης αποχωρεί.

Η ηγεσία κρίνεται από αυτό. Ο ηγέτης που δημιουργεί οργανισμό ανίκανο να λειτουργήσει χωρίς εκείνον δεν έχτισε δύναμη αλλά εξάρτηση. Ο Διδάσκαλος προετοιμάζει διαδόχους, μεταδίδει γνώση, επιτρέπει στους νεότερους να αναπτυχθούν και οικοδομεί για την εποχή μετά από τον ίδιο.

Η απώλεια, η αναζήτηση και η επιστημική ταπεινότητα

Η ιδέα του απολεσθέντος διδάσκει ότι ο άνθρωπος δεν κατέχει όλη την αλήθεια. Μερικά ερωτήματα παραμένουν ανοικτά. Μερικές απώλειες δεν αναστρέφονται.

Η ωριμότητα δεν είναι να προσποιούμαστε απόλυτη γνώση αλλά να συνεχίζουμε την αναζήτηση με σταθερότητα και ταπεινότητα.

Πιστότητα και Έγερση

Η πιστότητα αποκτά αξία όταν η προδοσία είναι δυνατή. Η ακεραιότητα αποκαλύπτεται όταν ο συμβιβασμός είναι ελκυστικός.

Η Έγερση προσθέτει την εικόνα της ανάκαμψης. Η ζωή περιέχει συμβολικούς θανάτους: αποτυχία, πένθος, προδοσία, απώλεια υγείας, κοινωνική ή οικονομική πτώση. Η ερώτηση δεν είναι αν θα πέσουμε ποτέ αλλά τι θα μας σηκώσει: πίστη, καθήκον, αγάπη, Αδελφότητα, σκοπός.

Memento Mori – Ζήσε επειδή θα πεθάνεις

Το «memento mori» δεν καλεί τον άνθρωπο να φοβάται το τέλος αλλά να ξυπνά απέναντι στη ζωή. Αν ξέραμε ότι αυτός είναι ο τελευταίος μας χρόνος, θα κρατούσαμε τις ίδιες έχθρες; Θα αναβάλλαμε τις ίδιες σημαντικές συζητήσεις; Θα κυνηγούσαμε με την ίδια ένταση την ίδια ματαιοδοξία;

Αν όχι, τότε η θνητότητα μάς έχει ήδη δώσει μία διορθωτική οδηγία για το παρόν.

Κεντρικό μήνυμα

Ο Διδάσκαλος δεν ρωτά μόνο «τι απέκτησα;» αλλά «τι έμεινε ισχυρότερο, σοφότερο, δικαιότερο ή πιο ανθρώπινο επειδή πέρασα από εδώ;»

Βασικές πηγές και σημείωση μεθόδου

- United Grand Lodge of England (UGLE), Solomon – educational material on the First, Second and Third Degree Tracing Boards.
- Albert Pike, Esoterika: The Symbolism of the Blue Degrees of Freemasonry.
- The Scottish Ritual of Craft Freemasonry, Edinburgh, John Bethune – historical Scottish Craft Tracing Boards.
- Biblical background: Genesis 28; 1 Kings 7; 2 Chronicles 3; Judges 12, together with the traditional Temple narrative used in Craft Freemasonry.
- Σημείωση μεθόδου: οι συμβολικές ερμηνείες παρουσιάζονται ως φιλοσοφικές αναγνώσεις και όχι ως αποκλειστική ή δογματική ερμηνεία του συμβόλου.